

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হ'বলৈ অথবা নৱীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
শালিধানৰ বিজ্ঞানসন্মত	.. ২
মে' মাহৰ সম্ভাৰ্য কীট-পতংগ..	২
আমাৰ একাষাৰ ৩
মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম ৩
উদ্যান শস্য ৪

৪২ তম বছৰ ৯ম সংখ্যা ১ মে' - ২০২১ ১৬-৩০ বহাগ, ১৯৪৩ শক মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ কৰ্মশালা সম্পন্ন নতুন প্ৰজন্মৰ পৰিকল্পনা-গৱেষণা কৌশল লৈ আমি আগবাঢ়িব লাগিব : উপাচার্য

কৃষি বিজ্ঞানীসকলৰ গৱেষণালব্ধ নিত্য নতুন ধাৰণা আৰু উদ্ভাৱনসমূহ নৱপ্ৰজন্মৰ মাজত প্ৰসাৰ কৰিব লাগিব। যুৱ-প্ৰজন্মৰ চিন্তা-চৰ্চা সতেজ আৰু উৎসাহী। সেয়ে নতুন প্ৰজন্মক আমন্ত্ৰণ কৰিব লাগিব আৰু উদ্ভাৱনৰ প্ৰতি সদা আগ্ৰহী এই সকলক লৈ নতুন পৰিকল্পনা আৰু গৱেষণা কৌশল লৈ আগবাঢ়িব লাগিব। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উত্তৰ-পূব জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা কেন্দ্ৰৰ উদ্যোগত যোৱা ২৬ এপ্ৰিলৰ পৰা ১ মে'লৈ অনুষ্ঠিত হোৱা 'কৃষি আৰু শিল্পত অগুৰীৰ সমন্বিত জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ অৰিহণা' শীৰ্ষক ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ কৰ্মশালা মুকলি কৰি এই মত ব্যক্ত কৰে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই।

ভাৰত চৰকাৰৰ জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা সঞ্চালকালয়ৰ অৰ্থ-সাহায্যৰে আয়োজিত এই কৰ্মশালাৰ মুখ্য অতিথিৰ ভাষণত কয় যে প্ৰণালীবদ্ধ বৈজ্ঞানিক অধ্যয়নৰ যোগেদি বিশ্বৰ ভিতৰতে চহকী জৈৱ-বৈচিত্ৰ আৰু অন্যান্য অগুৰীৰপুষ্টি অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলক জীৱপ্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ কেন্দ্ৰস্থল হিচাবে গঢ় দিয়াৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনীয়তা আছে। দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ পৃষ্ঠপোষকতাত ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত 'আজাদী

কি অমৃত মহোৎসৱ' বক্তৃতা ছিৰিজৰ অন্তৰ্গত এই কৰ্মশালাৰ আদৰণী ভাষণত ডি.বি.টি.ৰ সঞ্চালক ড° বিদ্যুৎ কুমাৰ শৰ্মাই শিক্ষার্থী,

গৱেষক, উদ্যোক্তা আৰু কৃষকৰ সুবিধাৰ্থে জীৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যামূলক উদ্ভাৱন বিষয়ক এলানি বিশেষ কৰ্মশালা আৰু প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা বুলি প্ৰকাশ কৰে। এই প্ৰথমখন কৰ্মশালাৰ যোগেদি আন্তঃসংস্থিত এই বিষয়টোক প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ গৱেষক, শিক্ষা অনুযায় আৰু ছাত্ৰ সমাজৰ কাৰ্যলৈ নিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। অনলাইন মাধ্যমেৰে প্ৰায় ৩০০ গৰাকী অংশগ্ৰহণকাৰীয়ে ভাগ লোৱা এই কৰ্মশালাত ভূৱনেশ্বৰস্থিত ইন্সটিটিউট অৱ

লাইফ ছয়েম্পৰ বিজ্ঞানী ড° সূৰ্যত কুমাৰ দাসে সন্মানীয় অতিথি হিচাবে অংশ গ্ৰহণ কৰে। কৰ্মশালাৰ সমন্বয়ক ড° ৰবীন চন্দ্ৰ বড়োৱে আঁত ধৰা আৰম্ভণী অনুষ্ঠানত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° অশোক ভট্টাচাৰ্য, জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা বিভাগৰ মুৰব্বী ড° এম. কে. মোদী, কৃষি বিজ্ঞান গুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা, সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠক, ছাত্ৰ কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞা, চীফ লাইব্ৰেৰীয়ান ড° চন্দন হাজৰিকা, সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ, অধ্যাপিকা ড° মধুমিতা বৰুৱায়ো অংশ গ্ৰহণ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে এই ৰাষ্ট্ৰীয় কৰ্মশালাত ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্ভিদ জীৱপ্ৰযুক্তিবিদ্যা প্ৰতিষ্ঠান, নতুন দিল্লীৰ সঞ্চালক ড° এ. শশ্যানি, বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিশ্ববিদ্যালয়, মেঘালয়ৰ উপাচার্য ড° জি. ডি. শৰ্মা, ৰাষ্ট্ৰীয় ৰাসায়নিক পৰীক্ষাগাৰৰ অৱসৰপ্ৰাপ্ত মুখ্য বৈজ্ঞানিক ড° এম. ভি. দেশপাণ্ডে, বৰ্ধমান বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অগুৰীবিদ্যা বিভাগৰ ড° প্ৰদীপ্ত সাহা, আই.আই.টি. খড়্গপুৰৰ ড° পিনাকী সৰ আদি বিজ্ঞানীসকলে অনলাইন মাধ্যমৰ যোগেদি কৰ্মশালাত অংশ গ্ৰহণ কৰে।

উত্তৰ-পূবৰ জৈৱিক কৃষিজাত সামগ্ৰীত মনোনিবেশ এপেডাৰ অসমৰ পৰা ক'লা চাউল, নেমু, আদা ৰপ্তানিত গুৰুত্ব

অসমকে ধৰি উত্তৰ-পূবৰ ৰাজ্যকেইখনত প্ৰচুৰ সম্ভাৱনা থকা জৈৱিক কৃষিখণ্ডক আগুৱাই নিয়াৰ পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰিছে এপ্ৰিকালচাৰেল এণ্ড প্ৰচেছড ফুড প্ৰডাক্ট এক্সপ'ৰ্ট ডেভেলপমেণ্ট অথৰিটি

চমুকৈ এপেডাই। এই উদ্দেশ্যে সংস্থাটোৱে জৈৱিক কৃষিখণ্ডৰ আন্তঃগাথনি উন্নয়নৰ বাবে ক্ষমতা বৃদ্ধি আৰু যোগান প্ৰক্ৰিয়া ত্বৰান্বিত কৰাৰ বাবে বিশেষ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিছে। এই সন্দৰ্ভত এপেডাৰ অধ্যক্ষ ড°

এম. অংগমুথুৱে কয় যে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যকেইখনক জৈৱিক হাব হিচাবে গঢ় দিয়াৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছে। কিয়নো এই অঞ্চলটোত পূৰ্বৰে পৰা জৈৱিকভাৱে কৃষিকাৰ্য কৰি অহা হৈছে। তদুপৰি বাংলাদেশ, ভূটান, নেপাল, ম্যানমাৰ আৰু চীনৰ সীমান্তবৰ্তী অঞ্চল হোৱা বাবে ৰপ্তানিৰ যথেষ্ট থল আছে। ইয়াৰ লগতে এছিয়ান দেশসমূহৰ বাবে দুৰাৰম্ভ স্বৰূপ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ পৰা জৈৱিক কৃষিজাত সামগ্ৰী ৰপ্তানিতো গুৰুত্ব দিছে এপেডাই। তেওঁ লগতে কয় যে জি আই (৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰ

ইউৰীয়া সাৰ শস্যৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় মুখ্য মৌল নাইট্ৰ'জেনৰ প্ৰধান উৎস আৰু নাইট্ৰ'জেন জাতীয় সাৰৰ ভিতৰত সৰ্বাধিক ব্যৱহৃত সাৰ। কিয়নো এই সাৰৰ যোগান বেছি আৰু মূল্য তুলনামূলকভাৱে কম। ইউৰীয়া সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত এটায়ে অসুবিধা যে যিমানখিনি প্ৰয়োগ কৰা হয় তাৰ ৫০ শতাংশতকৈও বেছি ভাগ নষ্ট হয়। মাটিত প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছত সহজে পানীত দ্ৰৱীভূত হৈ প্ৰথমে এম নিয়ালৈ আৰু তাৰ পিছত ক্ৰমে নাইট্ৰাইট আৰু নাইট্ৰেটলৈ ৰূপান্তৰ হয়। এই নাইট্ৰেট ৰূপতে শস্যই নাইট্ৰ'জেন মৌল শোষণ কৰে। ইউৰীয়াৰ পৰা নাইট্ৰেটলৈ ৰূপান্তৰ হোৱা প্ৰক্ৰিয়াটো মাটিত থকা কেতবোৰ অগুৰীৰ (বেক্টেৰীয়া) দ্বাৰা সংঘটিত হয় আৰু ইয়াক নাইট্ৰিফিকেশ্বন বুলি কোৱা হয়। নাইট্ৰিফিকেশ্বন প্ৰক্ৰিয়াটো অতি সক্ৰিয় হোৱা বাবে ইউৰীয়া সাৰ মাটিত প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছতে নাইট্ৰেটলৈ ৰূপান্তৰ হয় আৰু পানীত মিহলি হয়, বিশেষকৈ বাৰিষাকালত বোৱতী পানীৰ লগত উটি গৈ ওচৰৰ খাল, পুখুৰী, বিল আদিৰ পানীত পৰে নাইবা মাটিৰে নিগৰি গৈ ভূগূৰ্ভৰ পানীত মিহলি হয়। এইদৰে ইউৰীয়া সাৰ প্ৰয়োগৰ ফলত পানী প্ৰদূষিত হয়। তদুপৰি পথাৰত পানী থকা অৱস্থাত ইউৰীয়া সাৰ গেছীয় অৱস্থালৈ ৰূপান্তৰ হৈ নাইট্ৰ'জেন আৰু নাইট্ৰাচ অক্সাইড গেছ নিগৰন কৰে আৰু বায়ুমণ্ডলত মিলিত হয়। নাইট্ৰাচ অক্সাইড অতি বিষাক্ত সেউজ গৃহ গেছ, ই বায়ুমণ্ডল প্ৰদূষিত কৰে আৰু গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিত ইয়াৰ প্ৰভাৱ অন্য সেউজ গৃহ গেছসমূহতকৈ বহু গুণে বেছি। গতিকে আমি ব্যৱহাৰ কৰি থকা ইউৰীয়া সাৰে শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় কৰে যদিও পৰোক্ষভাৱে গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিত অৰিহণা যোগায়। বায়ুমণ্ডলত সেউজ গৃহ গেছসমূহৰ গাঢ়তা নিম্নগামী কৰাটো বৰ্তমান সময়ৰ এক প্ৰত্যাহ্বান। সেয়েহে ইউৰীয়া সাৰৰ বিকল্প হিচাপে নিম প্ৰলেপযুক্ত ইউৰীয়া সাৰ ব্যৱহাৰ কৰি ইউৰীয়া সাৰৰ এনেবোৰ কুপ্ৰভাৱ ৰোধ কৰিব পাৰি।

নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰনো কি ?
নিম এক বহুমূলীয়া ঔষধি বৃক্ষ। নিম গছৰ গুটিৰ পৰা নিম তেল

নিষ্কাশন কৰা হয়। ইউৰীয়া সাৰত এই নিম তেলৰ প্ৰলেপ দি নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰ প্ৰস্তুত কৰা হয়। নিম তেলত এজাডিৰেক্টিন, নিম্বিন, স্নানিন, মেলিয়াচিন আদি সক্ৰিয় যৌগসমূহ থাকে আৰু নিমৰ তিতা গুণ এই যৌগসমূহৰ উপস্থিতিৰ বাবে হয়। তদুপৰি নিম গুটিত থকা টিগনিক এচিড ইয়াৰ উগ্ৰ গন্ধৰ কাৰণ। নিম তেল প্ৰলেপযুক্ত ইউৰীয়া সাৰ মাটিত প্ৰয়োগ কৰাৰ পিছত লাহে লাহে দ্ৰৱীভূত হয়, নাইট্ৰিফিকেশ্বন প্ৰক্ৰিয়াৰ গতি মন্থৰ হয় আৰু নাইট্ৰেট ধীৰে ধীৰে নিগৰন হৈ শস্যৰ বাবে সহজলভ্য হয়। নিম প্ৰলেপযুক্ত কৰি ইউৰীয়া সাৰৰ বিনষ্ট হোৱাৰ মাত্ৰা ১০-১৫ শতাংশ হ্রাস কৰিব পাৰি। নিম প্ৰলেপযুক্ত হোৱা বাবে সাৰৰ কাম কৰাৰ লগতে শস্যৰ অনিষ্টকাৰী কীট-পতংগ যেনে - উই পৰুৱা, পাত মেৰোৱা, ডাল বিধোৱা ইত্যাদি পোক আৰু শস্যকৃমি নিয়ন্ত্ৰণতো সহায় কৰে। ই ১০০ শতাংশই অবিষাক্ত, পৰিবেশসন্মত সাৰ। এই সাৰ ব্যৱহাৰৰ আন কেতবোৰ ধনাত্মক দিশ হ'ল -

- ইউৰীয়া সাৰৰ সলনি নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া ব্যৱহাৰৰ ফলত ইউৰীয়া সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰ্যদক্ষতা বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে ইউৰীয়া সাৰৰ প্ৰয়োগৰ পৰিমাণো হ্রাস হয়। ইয়াৰ ফলত ইউৰীয়া প্ৰস্তুতিৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা হাইড্ৰকাৰ্বনৰ ব্যৱহাৰৰ পৰিমাণ বহুখিনি হ্রাস পায়, যিটো পুনৰ উৎপাদন অক্ষম সম্পদ হোৱাৰ বাবে সময়ৰ গতিত লোপ পাই আহিছে।
- নিম প্ৰলেপিত হোৱাৰ বাবে সংৰক্ষণ কৰি ৰখাৰ সময়ত ইউৰীয়া সাৰৰ দৰে লডা নাবান্ধে।
- ইউৰীয়া সাৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰ্যদক্ষতা বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি পায়।
- নিম প্ৰলেপিত ইউৰীয়া সাৰৰ ব্যৱহাৰে ইউৰীয়া সাৰৰ চাহিদা হ্রাস কৰাৰ ফলত অৰ্থ ব্যয় কমে।
- নিম তেলৰ বৰ্দ্ধিত চাহিদাৰ বাবে ব্যৱসায়ভিত্তিক নিম গছৰ খেতিৰ আৱশ্যক, যিয়ে নিবনুৱা লোকক আত্মসংস্থাপনৰ বাট মুকলি কৰে। অন্যহাতে নিম গছ ৰোপণৰ ফলত বায়ুমণ্ডল নিকা ও প্ৰদূষণমুক্ত (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

শালিধানৰ বিজ্ঞানসন্মত কৃষি প্ৰণালী

ধান অসমৰ প্ৰধান খাদ্য শস্য। অসমত ধানখেতি মূলতঃ আলু, শালি আৰু বৰো হিচাপে কৰা হয় যদিও কৃষকৰ বাবে শালিধানৰ খেতিয়েই হৈছে প্ৰধান খেতি। বিজ্ঞানসন্মত কৃষি প্ৰণালী অৱলম্বন কৰিলে কৃষকসকলে শালিধানৰ পৰা যথেষ্ট উৎপাদন আশা কৰিব পাৰে।

জাত নিৰ্বাচন :
অনুকূল পৰিবেশত কৰিব পৰা শালিধানৰ জাত :
 - বৰ্ণজিৎ, বাহাদুৰ, পিয়লি, মণিবাম, কুশল ৷ পানী জমাথকা মধ্যমীয়া তথা দ' মাটিৰ বাবে উপযোগী। কৃষিকাল : ১৫০-১৫৫ দিন। সিঁচাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। গড় উৎপাদন : ২০-২৫ মৌন/বিঘা। অৰ্দ্ধ চাপৰ জাত, চাউল সোৱাদযুক্ত।
 - **মাচুৰী :** মধ্যমীয়া দ' মাটিৰ বাবে উপযোগী। কৃষিকাল : ১৪০-১৪৫ দিন। সিঁচাৰ সময় : জেঠ-আহাৰ। বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। গড় উৎপাদন : ১৫-২০ মৌন/বিঘা। ওখ জাত, চাউল মিহি আৰু সোৱাদযুক্ত।
 - **সত্যৰঞ্জন, বসুন্ধৰা, নুমলী, শ্ৰাৱনী, মূলাগাভৰু :** শালিধানৰ পাছত বৰি শস্য কৰা অঞ্চলৰ বাবে উপযোগী। কৃষিকাল : ১৩০-১৩৫ দিন। অৰ্দ্ধ চাপৰ জাত আৰু মিহি চাউল। সিঁচাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। বোৱাৰ সময় : শাওণ-ভাদ। গড় উৎপাদন : ১৫-১৮ মৌন/বিঘা।
বৰাধানৰ জাত :
 - **আঘোণী, ভোগালী :** অধিক উৎপাদনক্ষম অৰ্দ্ধ চাপৰ জাত, দীৰ্ঘ দিনীয়া (১৫০-১৫৫ দিন)। সিঁচাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। বোৱাৰ সময় : শাওণ-ভাদ। গড় উৎপাদন : ১৮-২২ মৌন/বিঘা।
জহাধানৰ জাত :
 - কেতেকী জহা, বকুল জহা : অধিক

উৎপাদনক্ষম জহা ধানৰ জাত কৃষিকাল : ১৫০-১৬০ দিন। মধ্যমীয়া ওখ। সিঁচাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। বোৱাৰ সময় : শাওণ-ভাদ। গড় উৎপাদন : ১২-১৫ মৌন/বিঘা।
 - **প্ৰফুল্ল :** পৰিস্থিতি সাপেক্ষে ৩০-৭৫ দিনীয়া বুঢ়া কঠীয়া ৰুই অধিক উৎপাদন পোৱা যায়। সিঁচাৰ সময় : জেঠ-আহাৰ। বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ-ভাদ। গড় উৎপাদন : ১৮-২২ মৌন/বিঘা। মোটা চাউল।
 - **গিতেশ :** পৰিস্থিতি অনুসৰি ৩০-৬০ দিনীয়া বুঢ়া কঠীয়া ৰুই অধিক উৎপাদন পাব পৰা যায়। সিঁচাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ-ভাদ। বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ-ভাদ। গড় উৎপাদন : ১৮-২২ মৌন/বিঘা। চাউল মিহি।
 - **ৰঞ্জিত চাব-১, বাহাদুৰ চাব-১ :** বানপানী হোৱা অঞ্চলত ১০-১২ দিনলৈ পানীৰ ডুব সহ্য কৰিব পৰা জাত। সিঁচাৰ সময় : জেঠ-আহাৰ। বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। গড় উৎপাদন : ১৮-২২ মৌন/বিঘা। মিহি চাউল।
 - **জলশ্ৰী, জলকুঁৱৰী :** বানপানী হোৱা অঞ্চলত ১০-১২ দিনলৈ পানীৰ ডুব সহ্য কৰিব পৰা জাত। সিঁচাৰ সময় : জেঠ-আহাৰ। বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ। গড় উৎপাদন : ২০-২৫ মৌন/বিঘা। মোটা চাউল।
 - **মনোহৰ শালি, প্ৰসাদ ভোগ :** ৬০ দিনীয়া বুঢ়া কঠীয়া ভাদৰ শেষলৈকে ৰুব পৰা যায়। কৃষিকাল : ১৫০-১৬০ দিন। মনোহৰ শালি - মোটা চাউল, প্ৰসাদভোগ - মিহি চাউল।
পানী আৱদ্ধ অঞ্চলত কৰিব পৰা উন্নত

জাত : চক্ৰলাহী, ডিফ্লু, ধনশিৰি, মানাহ : কৃষিকাল : ১৩৮ দিন, ৫০ ছেঃমিটাৰ পৰ্যন্ত পানী আৱদ্ধ হৈ থকা অঞ্চলত কৰিব পৰা জাত। উৎপাদন : ১৮-২২ মৌন/বিঘা, সিঁচাৰ সময় : জেঠ আহাৰ, বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ, চাউল মিহি।
(খ) কম দিনীয়া জাত :
 - **লুইত, কপিলী, দিচাং, দিখৌ, কলং :** বানপানী যোৱাৰ পিছত শেহতীয়াকৈ ৰুব বা সিঁচিব পৰা কম দিনীয়া জাত। কৃষিকাল : ৯০-৯৫ দিন। সিঁচাৰ সময় : ভাদ মাহ। বোৱাৰ সময় : আহাৰ-শাওণ-ভাদ। গড় উৎপাদন : ১২-১৪ মৌন/বিঘা।
বীজ সংগ্ৰহ : কৃষকে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনস্থ কৃষি প্ৰযুক্তি তথ্য কেন্দ্ৰ, যোৰহাট; আঞ্চলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰ, তিতাবৰৰ পৰা বীজ সংগ্ৰহ কৰিব পাৰে।
কঠীয়াতলি প্ৰস্তুতি :
 - কঠীয়াতলি হিচাপে নিৰ্বাচন কৰা মাটিডৰা এমাহমানৰ আগেয়ে গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰি সমাৰ বাই থব লাগে।
 - কঠীয়া সিঁচাৰ কেইদিনমান আগতে পানী সুমুৱাই হালবাই ভালদৰে বোকা কৰি ল'ব লাগে।
 - ভালদৰে মৈয়াই মাটিডৰা সমান কৰি ল'ব লাগে।
 - ৪ ফুট বহল আৰু ৩০ ফুট দৈৰ্ঘ্যৰ একোখন কঠীয়াতলি (চিতা) তৈয়াৰ কৰি ল'ব লাগে।
 - এবিঘা মাটি ৰুবৰ বাবে ৭-৮ খন এনে কঠীয়াতলিৰ প্ৰয়োজন হয়।
 - দুখন কঠীয়াতলিৰ মাজত একুটি ব্যৱধান ৰাখিব লাগে।
 - প্ৰতিখন কঠীয়াতলিত ২০-৩০ কিঃগ্ৰাঃ গোবৰ বা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট

আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।
 - একোখন কঠীয়াতলিত ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১ কিঃগ্ৰাঃ গজালি মেলা বীজ সিঁচিব পৰা যায়।
 - এবিঘা মাটি ৰুবৰ বাবে ৫ কিঃগ্ৰাঃ বীজেই যথেষ্ট।
 - দুবিঘা মাটি ৰুবৰ বাবে একঠাৰ কঠীয়াতলি প্ৰয়োজন হয়।
 - এৰাতি তিয়াই দুৰাতি গাপ দি থলে বীজবোৰৰ পৰা সুন্দৰ গজালি ওলায়।
 - কঠীয়াতোলাৰ এদিনৰ আগেয়ে শিপা চিগি নাযায়।
মূল পথাৰ প্ৰস্তুতি :
 - শালিখেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডৰা এমাহমান আগৰে পৰা হালবাই থব লাগে।
 - প্ৰথম চাহ হাল বোৱাৰ সময়তে বিঘাই প্ৰতি পৰ্য্যাপ্ত পৰিমাণে গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।
 - মাটিডৰা ৪-৫ বাৰ হালবাই মৈয়াই ঘন ঘনকৈ আলি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।
সাৰ প্ৰয়োগ :
 - প্ৰথমবাৰ হাল বোৱাৰ সময়তে বিঘাই প্ৰতি ১০-১২ কুঃ গোবৰ বা পচন সাৰ দিয়াৰ পিছতে বোৱনি চাহত ৰাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।
 - ওখ জাতৰ বাবে বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৮ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰৰ প্ৰয়োজন হয়।
 - চাপৰ জাতৰ বাবে বিঘাই প্ৰতি ১২ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ১৭ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰৰ প্ৰয়োজন হয়।
 - ডিএপি সাৰ ব্যৱহাৰ কৰিলে ওখ জাতৰ ক্ষেত্ৰত বিঘাই প্ৰতি ৩ কিঃগ্ৰাঃ ডিএপি, ৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ২ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰৰ প্ৰয়োজন। চাপৰ জাতৰ ক্ষেত্ৰত বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃগ্ৰাঃ

ডিএপি, ১০ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৪ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।
সাৰ প্ৰয়োগৰ সময় :
কম দিনীয়া (১০০-১২০ দিন) জাতৰ বাবে :
 - বোৱনি চাহতে ইউৰীয়াৰ আধাভাগ, সমুদায় একক চুপাৰ ফচফেট আৰু মিউৰেট অৱ পটাছ প্ৰয়োগ কৰিব।
 - বাকী বৈ যোৱা আধা ভাগ ইউৰীয়া ধানে মণি ধৰাৰ সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব।
মধ্যমদিনীয়া আৰু দীৰ্ঘদিনীয়া (১৩০-১৫০ দিন) জাতৰ বাবে :
 - শেষৰ বাৰ হাল বোৱাৰ সময়তে ইউৰীয়াৰ আধা অংশ (৬ কিঃগ্ৰাঃ), একক চুপাৰ ফচফেট আৰু মিউৰেট অৱ পটাছৰ সম্পূৰ্ণ অংশ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।
 - বাকী বৈ যোৱা ইউৰীয়াখিনি সমানে দুভাগ কৰি এভাগ (৩ কিঃগ্ৰাঃ), ধানে পোখা মেলাৰ সময়ত আৰু আন ভাগ (৩ কিঃগ্ৰাঃ) ধানে মণি ধৰাৰ সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।
কঠীয়াৰ বয়স আৰু বোৱাৰ দূৰত্ব :

জাত	বয়স (দিন)	শাৰী আৰু গোছৰ দূৰত্ব (ছেঃ মিঃ)
হুৰমাদী জাত (৯০-১০০দিন)	২১-২৫	১৫ X ১০
কমদিনীয়া মধ্যকালীন জাত (১২০দিন)	২৪-২৮	২০ X ১৫
মধ্যদিনীয়া জাত (১২০-১৩০দিন)	২৫-৩০	২০ X ১৫
দীৰ্ঘদিনীয়া জাত (১৫০দিন)	৩০-৩৫	২০ X ২০
মাচুৰী মনোহৰ শালি, প্ৰসাদভোগ	৩০-৩৫	২৫ X ২০
	৩৫-৪০	২০ X ২৫

- গোছাই প্ৰতি ২ ডাল কঠীয়াই যথেষ্ট।
 - বয়সীয়া কঠীয়া ৰুলে গোছাই প্ৰতি ৪-৫ ডালকৈ কঠীয়া দিব লাগে।
 - কঠীয়া সদায় পোনকৈ ৰুব লাগে।
 - কঠীয়া ৪-৫ ছেঃমিঃগুৰীতাতহে ৰুব লাগে।
(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

মে' মাহৰ সম্ভাৰ্য কীট-পতংগৰ ব্যৱস্থাপনা

এই মাহৰ কৃষি বিষয়ক পৰামৰ্শৰ বাবে আমি, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিশেষজ্ঞসকল যথাক্ৰমে - ড° দিলীপ কুমাৰ শইকীয়া, ড° পুলিন পাটগিৰি, ড° ৰাতুল কুমাৰ বৰা, ড° ছাহিদুৰ ৰহমান আৰু ড° মুকুল কুমাৰ ডেকাৰ কাষ চাপিছিলোঁ। তেখেতসকলে আগবঢ়োৱা দিহা-পৰামৰ্শসমূহ তলত উল্লেখ কৰিলোঁ।

⊙ মাহজাতীয় শস্য সংৰক্ষণ কৰিবলৈ হ'লে শস্যখিনি ভালদৰে ৰ'দাই, ছাঁত চোঁচ কৰি মৰাপাট বা তেনেধৰণৰ বস্তাৰ ভিতৰভাগত পলিথিনৰ আন্তৰণ দি, শস্যখিনিৰ প্ৰতি কিলোগ্ৰামত ৩ গ্ৰাম পৰিমাণৰ জালুকৰ গুড়ি ভালদৰে মিহলাই ভৰাই ৰাখিলে ব্ৰুকিডৰ আক্ৰমণৰ পৰা বহুখিনি সকাহ পোৱা যায়।

⊙ খেতি পথাৰত এন্দুৰৰ উপদ্ৰৱ বেছি হ'লে, এন্দুৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে জিংক ফছফাইড টোপ প্ৰয়োগ কৰি সুফল পাব পাৰি। প্ৰথমতে, ৯৬০ গ্ৰাম খুঁদ চাউলৰ লগত ২০ গ্ৰাম মিঠাতেল মিহলাই লৈ তাৰে ২০-৩০ গ্ৰাম এন্দুৰৰ গাঁতৰ মুখত দুদিনমানৰ কাৰণে থৈ, এন্দুৰৰ ভয়ভাৱ গুচাই তৃতীয়দিনা ওপৰোক্ত একেই মত্ৰাৰ চাউল আৰু মিঠাতেলৰ লগত ২০ গ্ৰাম জিংক ফছফাইড ছটিয়াই বাঁহৰ মাৰিৰে ভালদৰে সানি, তাৰ পৰা ১০-১৫ গ্ৰামকৈ বাঁহৰ চুঙা, কলপট্ৰো, মলা আদিত দি গধূলি এন্দুৰৰ গাঁতৰ মুখত বা এন্দুৰ অহা-যোৱা কৰা পথত ৰাখিব লাগে। অৱশ্যে বিযাক্ত টোপ প্ৰয়োগ কৰাৰ আগত এন্দুৰৰ গাঁতবোৰৰ মুখবোৰ বন্ধ কৰি থব লাগে।

পিচদিনা যিকোনো গাঁতৰ মুখবোৰ খোলা অৱস্থাত পোৱা যায়, সেইবিলাকতহে বিযাক্ত টোপ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

⊙ জৈৱিকভাৱে কৰা চাহত উইপোকৰ আক্ৰমণ হ'লে বিউভেৰিয়া বেচিয়ানা বা মেটাৰহিজিয়াম এনিচপ্লাইক পানীৰ লগত ১ : ৩০০ অনুপাতত মিহলাই গছৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। জৈৱিকভাৱে নকৰা চাহবাগিছাত ২ চামোচ থায়'মিথ'স্কাম ২৫ ডব্লিউ. জি. ৫ লিটাৰ পানীৰ লগত মিহলাই, ইয়াৰে ২৫০ মিঃলিঃ প্ৰতিজোপা গছত প্ৰয়োগ কৰি ভাল ফল আশা কৰিব পাৰি। চাহৰ পথালাজাতীয় পোকৰ লেটাৰিলাক গছৰ গুৰিত বা চাহৰ শুকান বাকলিৰ ভিতৰত লুকাই থাকে। গতিকে সেইবিলাক যান্ত্ৰিকভাৱে ধ্বংস কৰিব লাগে।

বৰলীয়া পোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে হোলিৰ কাষত ফেন্সন ফান্দ (কিউলিউৰ বা মিথাইল ইউগিনলযুক্ত) ৫ টাৰ হিচাপত ব্যৱহাৰ কৰক। মাটিত বগোৱা লতাজাতীয় পাচলি (যেনে -ৰঙালাও)ক খেৰেৰে ঢাকি বৰলীয়া পোকৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি। মোৱা পোক বা শোহনি পোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে হালধীয়া আঠাযুক্ত ফান্দ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ৰেড পাম্পকিন বিটলৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে ব্ল'পাইৰিফক্ ১০০ গ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত প্ৰয়োগ কৰা উচিত। বৰলীয়া পোকৰ বিৰুদ্ধে ২ মিঃলিঃ মালাথিয়ন ৫০ ইচি আৰু ১০ গ্ৰাম গুড় প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই এই দ্ৰৱনক লাওজাতীয় গছৰ পাতৰ তলপাঠিত ছটিয়াই সুফল পাব পাৰি। এই দ্ৰৱন মাটি চাকিত ভৰাই হেদালিৰ বিভিন্ন স্থানত স্থাপন কৰিলেও যথেষ্ট সুফল পাব পাৰি।

⊙ ভেন্দি, বীন, ছয়াবিন, লেছেৰা মাহ, তিঁয়হ, জিকা আদি পাচলিৰ লগতে গোলাপ, জাৰবেৰা, ইন্দ্ৰমালতী আদি ফুলৰ গছত দ্ৰুত ফুলকাযুক্ত চাঁহৰ আক্ৰমণ দেখা দিব পাৰে। এই চাঁহৰ আক্ৰমণ হ'লে আক্ৰান্ত গছৰ পাতবোৰ তললৈ মেৰখাই শুকাই যায়, যাৰ ফলত ওপৰোক্ত শস্যসমূহৰ উৎপাদন হ্রাস পায়। এই চাঁহ নিবাৰণৰ বাবে এক চাহচামোচ ফেনপাইৰিফক্ ৫ এচ. চি দৰৰ প্ৰতি ৫ লিটাৰ পানীত মিহলাই ছটিয়াব লাগে।

⊙ মৌমাথিৰ এইসময়ত জাক উৰাৰ বতৰ। গতিকে মৌ পালকসকলে মৌবাহসমূহ সঘনাই পৰিদৰ্শন কৰি, নতুন মৌবাণীকোষ দেখা পালে ভাঙি পেলাব লাগে। এনে কৰি মৌমাথিৰ জাক উৰা প্ৰক্ৰিয়া ৰোধ কৰিব পৰা যায়।

⊙ অমিতাকে ধৰি অন্যান্য প্ৰায় ৫৫ (৩ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

জৈৱিক কৃষি পদ্ধতিত কেঁচুসাৰৰ ভূমিকা

ভাৰতবৰ্ষৰ জনসংখ্যা সময়ৰ অগ্ৰগতিৰ লগে লগে বৃদ্ধি হৈ গৈ আছে। আনহাতে এই বৃদ্ধিত জনসংখ্যাৰ তুলনাত কৃষিভূমি দিনে দিনে হ্রাস হোৱাহে দেখা গৈছে। সেইকাৰণে এই সীমিত মাটিত অধিক উৎপাদন কৰিবৰ বাবে ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে অসমৰ খেতিয়কসকলে আজি কিছু বছৰৰ আগৰে পৰা ৰাসায়নিক সাৰ, কীটনাশক দৰৰ আৰু উন্নতমানৰ কৃষি প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱহাৰ কৰি আহিছে। এই ৰাসায়নিকবোৰে কৃষিৰ কেতবোৰ কুফল যেনে - মাটিৰ স্বাভাৱিক উৰ্বৰতা হ্রাস পোৱা, খাদ্যত পাৰ্শ্বক্ৰিয়া পৰিস্ফুত হোৱা, শস্যৰ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা কমি যোৱা ইত্যাদিবোৰ সময় বাগৰাৰ লগে লগে পৰিলক্ষিত হৈছে। অষ্ট্ৰেলীয়া, চীন, আমেৰিকা আদি বিশ্বৰ উন্নতশীল দেশসমূহে জৈৱিক পদ্ধতিৰে শস্য উৎপাদন কৰাত অধিক গুৰুত্ব দিয়া বাবে ওপৰত উল্লেখ কৰা সমস্যাবোৰৰ উদ্ভাৱন নহয়। অৱশ্যে বৰ্তমান ভাৰতবৰ্ষৰ কেইবাখনো ৰাজ্যই জৈৱিক পদ্ধতিৰ ক্ষেত্ৰত আগভাগ লোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে।

জৈৱিক পদ্ধতিৰে খেতি কৰিবলৈ হ'লে শস্যভাৰত উপযুক্ত পৰিমাণে উদ্ভিদৰ অত্যাৱশ্যকীয় খাদ্য মৌল যোগান ধৰিব লাগিব। এই খাদ্য মৌলবোৰ জৈৱিক সাৰ যেনে - সেউজ সাৰ, পচন সাৰ, কেঁচুসাৰ ইত্যাদিবোৰ প্ৰয়োগ কৰি যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। এই জৈৱিক সাৰবোৰে অত্যাৱশ্যকীয় খাদ্য মৌল যোগান ধৰাৰ উপৰিও মাটিৰ ভৌতিক গুণ উন্নত কৰাৰ লগতে অণুজীৱৰ বৃদ্ধিত সহায়ক হয়। বিভিন্ন জৈৱিক সাৰৰ ভিতৰত কেঁচু সাৰৰ বিষয়ে সংক্ষেপে তলত বৰ্ণনা কৰা হ'ল।

সাধাৰণতে কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ হ'লে ৩ ফুট প্ৰস্থ আৰু ২-২.৫ ফুট উচ্চতাৰ পকী টেংক ব্যৱহাৰ কৰা হয়। টেংকৰ দৈৰ্ঘ্য নিজৰ সুবিধা আৰু আৱশ্যকতা অনুযায়ী কৰি ল'ব পাৰি। জৈৱিক আৱৰ্জনা যেনে - শস্যৰ অৱশিষ্ট অংশ, তামোল - নাৰিকলৰ পাত, কলগছৰ গা-গছ, শাক-পাচলিৰ পেলনীয়া অংশ ইত্যাদি কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰাত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। প্ৰথমতে টেংকৰ মজিয়াত ১-২ ইঞ্চি মাটি বা বালি ভৰাব লাগে। ইয়াৰ ওপৰত ৪০ ভাগ জীৱ-জন্তুৰ গোবৰ আৰু ৬০ ভাগ ওপৰত উল্লেখিত আৱৰ্জনা তৰপে তৰপে ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত ভৰাব লাগে। টেংকটো সম্পূৰ্ণকৈ ভৰোৱাৰ পিচত আইচেনিয়া ফা'তিনা, ইউট্ৰিলাছ ইউজিনি, এমাইন'থেচ ডিফ্লিনজেনচ ইত্যাদি প্ৰজাতিৰ কেঁচু যিকোনো এবিধ প্ৰজাতি টেংকটোত এৰি দিব লাগে। সাধাৰণতে ২ কিঃগ্ৰাঃ কেঁচু প্ৰতি টন কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। টেংকত থকা আৱৰ্জনাৰ মিশ্ৰণটো যাতে সেমেকা অৱস্থাত থাকে তাৰ বাবে মাজে মাজে টেংকত পানী ছটিয়াব লাগে। কেঁচু সাৰৰ টেংকৰ ওপৰত একোখন চালি দিব লাগে যাতে সূৰ্য্যৰ পোনপতীয়া পোহৰ বা বৰষুণৰ পানী টেংকটোত পৰিব নোৱাৰে। এনেদৰে ৪৫-৬০ দিনৰ ভিতৰত কেঁচু সাৰ প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। আন জৈৱিক সাৰৰ দৰে কেঁচু সাৰত শস্যৰ প্ৰয়োজনীয় মৌলসমূহ থকাৰ উপৰিও শস্যৰ বৃদ্ধিকাৰক বহুতো এনজাইম আৰু অক্সিন, জিবাৰেলিন আদি হৰম'নজাতীয় দ্ৰব্য যথেষ্ট পৰিমাণে থাকে। যাৰ ফলত শস্যৰ শ্ৰীবৃদ্ধি দ্ৰুত হয়। সাধাৰণতে কেঁচু সাৰত যথাক্ৰমে ১.২-১.৬, ১.৪-২.০ আৰু ১.০-১.৫ শতাংশ নাইট্ৰজেন, ফছফ'ৰাছ আৰু পটাছ থাকে।

বৰ্তমান বজাৰত জৈৱিক সাৰৰ চাহিদা যথেষ্ট বৃদ্ধি পাইছে। সেয়েহে এই সাৰ ব্যৱসায়িক ভিত্তিত উৎপাদন কৰি আৰু শস্যপথাৰত প্ৰয়োগ কৰি আমাৰ কৃষকসকল অৰ্থনৈতিকভাৱে যথেষ্ট লাভৱান হ'ব পাৰে।

শ্ৰীচয়নিকা ঠাকুৰীয়া

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

মে' মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট-

বিধ উদ্যান শস্য বিশেষকৈ ভেঙু, বেঙেনা, মধুৰি, আম, ডালিম, শিমলু, আলু, ৰঙালাও আদিক ক্ষতি কৰা মিলিবাগ বা কপাহী পোকৰ বিষয়ে ২০০৮ চনৰ জুলাই মাহত তামিলনাডুৰ কইম্বাটুৰ নামৰ ঠাইত প্ৰথম বাৰলৈ দেখা গৈছিল। এই অনিষ্টকাৰী পোকবিধ যাতায়ত তথা অন্যান্য কাৰকৰ দ্বাৰা সমগ্ৰ ভাৰততে বিয়পি পৰিছে। এতিয়া কেৰালা, কৰ্ণাটক, মহাৰাষ্ট্ৰ, ত্ৰিপুরাৰ লগতে ২০১১ চনৰ শেষ ভাগত অসমতো এই পতংগৰ অপকাৰী প্ৰাদুৰ্ভাৱ পৰিলক্ষিত

হৈছে। বৰ্তমান ইয়াক নাৰিকল, জৰা, ধান আদি শস্য আক্ৰমণ কৰাও পৰিলক্ষিত হৈছে। কপাহী পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে প্ৰফেন'ফচ ৫০ ইচি নামৰ ৰাসায়নিক কীটনাশক প্ৰতি লিটাৰ পানীত ২ মিঃলিংকৈ মিহলাই গছৰ পাতত ছটিয়াব লাগে। অৱশ্যে প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত খুব জোৰেৰে দৰৰ নিমিহলোৱাকৈ পানীৰ লগত ভাতৰ মাৰ মিহলাই ছটিয়ালেও সুফলপাব পাৰি।

ড° দিলীপ শইকীয়া

ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৬ জেঠৰ পৰা ১৫ আহাৰ, ১৯৪৩ শক

পথাৰ শস্য

শালিধান
অধিক উৎপাদনক্ষম জাত :
দীৰ্ঘদিনীয়া : ৰঞ্জিত, বাহাদুৰ, মনিৰাম, কুশল, পিয়লী, গীতেশ, কেতেকী জহা
মধ্যমদিনীয়া : সত্যৰঞ্জন, বসুন্ধৰা, নুমলী
বৰোধান (দীৰ্ঘদিনীয়া) : ভোগালী, আঘোণী
অতি কম দিনীয়া : লুইত, কপিলী
বীজ সিঁচা : শালিধানৰ কঠীয়া এই মাহতে বীজ তলীত সিঁচিব লাগে।
কঠীয়াতলী প্ৰস্তুত কৰোতেই ১০ X ১.২৫ বঃ মিঃ কালিৰ একোখন বীজতলীত দুপাচিমান গোবৰ নাইবা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম চুপাৰ ফছফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ একেলগে প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

বীজ শোধন : এবিধা মাটি ৰুৰৰ বাবে ৫ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন। সংগৃহীত বীজখিনি এটা পাত্ৰত পানীত ডুবাই ওপঙি অহা পতানবিলাক পেলাই দি পাত্ৰৰ তলীত পৰি থকা সৰল পূৰঠ বীজখিনি পুনৰ ৫ লিটাৰ পানীত তলত দিয়া যিকোনো এবিধ ঔষধৰ মিশ্ৰণত ২৪ ঘণ্টা সময় তিয়াই ৰাখিব। এই পৰিমাণৰ ঔষধ মিশ্ৰিত পানীত ৫ কিঃ গ্ৰাঃ বীজ শোধন কৰিব পাৰিব।

ঔষধৰ নাম	পৰিমাণ
মেনক'জেব	১/২ চামুচ
কেপটান	"
কাৰবেনদেজিম	"

ইয়াৰ পিচত বীজখিনি টুকি আনি ছাঁত মেলি তলে ওপৰে ভিজা বস্তা দি গা প দি ৰাখিব। দুদিনৰ মূৰত বীজবিলাকৰ গঁজালি ওলালে ওপৰত উল্লেখ কৰা প্ৰতিখন বীজতলীত গুটিৰ অৱয়ব আৰু ওজন অনুযায়ী ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১ কিঃ গ্ৰামলৈ বীজ সিঁচিব পাৰি।

বীজতলীত পানী পৰিচালনা : কঠীয়াতলীৰ উপৰিভাগ পৰিগৰ্ভিত অৱস্থাত ৰাখিবৰ বাবে লোৰবিলাকত পানী দি পৰিপূৰ্ণ কৰি ৰাখিব। কঠীয়া বাঢ়িঅহাৰ লগে লগে উঠোৱাৰ ২-৩ দিনৰ আগলৈকে তলীখনত ২-৩ চেঃ মিঃ গভীৰ পানী ৰখা উচিত।

কঠীয়াতলীত শস্য ৰক্ষা : কঠীয়াৰ পাতত দুই এটা ব্লাষ্ট বেমাৰৰ দাগ পৰা দেখা পালেই কাৰবেনদেজিম ১ গ্ৰাম বা এডিফেনফচ ১ মিঃ লিং প্ৰতি লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই স্প্ৰে কৰিব। শস্য কৃমিৰ

প্ৰাদুৰ্ভাৱ থকা অঞ্চলত বীজ সিঁচাৰ সময়ত তলত দিয়া ঔষধ উল্লেখিত পৰিমাণে প্ৰতি বগমিটাৰ হিচাপত তলিত ছটিয়াই দিব।
ঔষধৰ নাম **পৰিমাণ**
কাৰবফুৰাণ ৩ জি দানা ৩ গ্ৰাম
কঠীয়াতলীত অনিষ্টকাৰী কীট-পতঙ্গ ধ্বংশ কৰিবৰ বাবে প্ৰতি লিটাৰ পানী হিচাপত তলত উল্লেখ কৰা ঔষধ যিকোনো এবিধ মিহলাই ১০X১.২৫ বঃ মিঃ কালিৰ দুখন কঠীয়াতলীত স্প্ৰে কৰিব।
ঔষধৰ নাম **পৰিমাণ**
ৰুৰপাইৰিফচ ২.৫ মিঃ লিং

অন্যথা কঠীয়া উঠাইশিপাবোৰ খুই লৈ বোকা আঁতৰাই ১ চাহ চামুচ ৰুৰপাইৰিফচ ঔষধ ৫ লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই ৩ ঘণ্টাৰ বাবে শিপাবোৰ ঔষধ মিশ্ৰিত পানীত ডুবাই থলেও মজাখোৱা পোক, গলমিজ বা ফৰিজাতীয় পোকৰ পৰা শস্য ৰক্ষা কৰিব পাৰি। এনে ঔষধ মিশ্ৰিত পানীতে শতকৰা ১ ভাগ ইউৰীয়া মিহলাই ললে অধিক সুফল পাব পাৰি। বা কাৰবফুৰাণ ৩ জি ঔষধ ৩ গ্ৰাম কৰি প্ৰতি বগমিটাৰ কঠীয়া তলীৰ হিচাপত কঠীয়া উঠোৱাৰ ৫-৭ দিন আগত কঠীয়াতলীত ছটিয়াইও ভাল ফল পাব পাৰি।

তিল
মাটি নিৰ্বাচন : পানী জমা নোহোৱা পলসুৰা মাটি তিল খেতিৰ বাবে উপযোগী।
সিঁচাৰ সময় : অসমত আহাৰ - শাওণ মাহত তিল সিঁচাৰ সময়।

অনুমোদিত জাত : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে তিলৰ অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল - এছ.পি. ১১৮১ (মাধবী) এছ.টি ১৬৮৩, গৌৰী, বিনায়ক, পাঞ্জাৰ তিল-১।
বীজৰ পৰিমাণ : এবিধা তলীৰ বাবে ৬০০-৭০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন হয়।
মাটি তৈয়াৰী আৰু সাৰ প্ৰয়োগ : মাটিডাৰা ভালদৰে চহাই মৈ দি মিহি আৰু সমান কৰি লব। শেষৰবাৰ চহ কৰাৰ সময়ত বিঘাই প্ৰতি ৯ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ১৯ কিঃ গ্ৰাম চুপাৰ ফছফেট আৰু ৫ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই ল'ব।

বীজ সিঁচা : তলীডাৰত ৩০ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে একোটা সৰু লোৰ কৰি তাত সমানে বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব। বীজখিনি সিঁচোতে ২-৩ চেঃ মিঃ অধিক গভীৰতাত পৰিব নালাগে। বীজ গজাৰ পিচত গছৰ পৰা গছলৈ ১৫ চেঃ মিঃ হিচাপত পাতলাই দিব।

চয়াবীন

বৰ্ষাকালীন চয়াবীন জুন মাহৰ ভিতৰত সিঁচিব লাগে।
উন্নত জাত সমূহ : ব্ৰেগ, জে এচ - ২, অলংকাৰ, অন্ধুৰ, পি কে - ৩২৭, ২৭১, ২৬২, ৩০৮, মতি ইত্যাদি আৰু গৰু ঘাঁহৰ বাবে কালিটুৰ নামৰ জাত।
মাটি নিৰ্বাচন : পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া কম অল্পযুক্ত মাটি চয়াবীন খেতিৰ বাবে উপযোগী।
বীজৰ পৰিমাণ : ব্ৰেগ, অলংকাৰ, অন্ধুৰ, পি কে - ৩২৭, ২৭১, ২৬২ জাতৰ বাবে বিঘাইপ্ৰতি ৮.৫ কিঃ গ্ৰাঃ আৰু অন্যান্য জাতৰ বাবে ১০-১১ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

সিঁচাৰ দূৰত্ব আৰু পদ্ধতি : শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ ৪৫ চেঃ মিঃ গুটিৰ পৰা গুটিলৈ ৫-১০ চেঃ মিঃ ব্যৱধান উপযোগী। গুটিবোৰ ৪ চেঃ মিঃতকৈ দ'ত পুতিব নালাগে। মাটিত জেক বেচি থাকিলে ২-৩ চেঃ মিঃ তলত গুটি দিব লাগে। শাৰীবোৰৰ ওপৰত থানৰ নৰাৰে ঢাকি দিলে গঁজালি সোনকালে ওলাই আৰু সবল হয়।

সাৰ প্ৰয়োগ : বিঘাই প্ৰতি ইউৰীয়া ৬.০ কিঃ গ্ৰাম, একক চুপাৰ ফছফেট ৫০ কিঃ গ্ৰাম আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ১০.০ কিঃ গ্ৰাম গুটি সিঁচাৰ আগতে লোৰবোৰৰ প্ৰায় ৭ চেঃ মিঃ তলত সাৰখিনি ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলি কৰি লোৰবোৰ প্ৰায় ৪ চেঃ মিঃ দৰ জোখত কৰি ল'ব লাগে। তাৰ পিচতহে গুটি সিঁচাৰ প্ৰয়োজন।

বন নিৰাণি : চয়াবীনৰ খেতিৰ বন-বাতৰবিলাক গুচাই শাৰীৰ মাজৰ মাটিখিনি খুৰপি নাইবা চক্ৰ কোৰেৰে খুচৰি দিব।
খালি ঠাই পূৰণ : শাৰীৰ ভিতৰত খালি থাকি যোৱা ঠাইবিলাক বীজ অন্ধুৰণৰ এসপ্তাহ মানৰ ভিতৰতে নতুনকৈ গুটি দি পূৰণ কৰি দিব।

পানী নিৰ্গমন : তলীডাৰত যাতে অতিৰিক্ত পানী জমা হ'ব নোৱাৰে তাৰ বাবে পথাৰৰ মাজে মাজে সৰু সৰু খাল খান্দি দিব।
শস্য ৰক্ষা : চৰাইৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা নতুনকৈ গজি অহা পুলিবিলাক ৰক্ষা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

বাদাম

বাদামৰ খেতিৰ বাবে পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি উপযোগী।

মাটি তৈয়াৰী : মাটিডাৰ ৪/৫ বাৰ হালবাই মৈয়াই মিহি আৰু সমান কৰি
(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

